

O medalie inedită datată 1851, din colecția Muzeului de Istorie a municipiului București

În colecția de medalii a Muzeului de Istorie a municipiului București se află o medalie din argint, intitulată „pentru destoinicie și osirdie” data-
tă 1851¹. Ea provine din colecția Muzeului municipal² și se prezintă ast-
fel :

Av. + BAPBU DIMITPIE IIIIPBEI KU MILA LUI DUMNEZEU +,
legendă circulară cu litere latine și chirilice. În centru stema domnitoru-

¹ Inv. 68604 — Muzeul de Istorie a municipiului București.

² Medalia este prezentată de N. G. Krupenski în *Medaliile române* apărută în anul 1894, la p. 192 (foarte sumar). În *Catalogul medaliilor moldo-române (1800—1900)* publicat de lt. col. G. Iordănescu, după dr. Egon Grosz în *Buletinul Societății Numismatică Române*, III, IV, 1903, și I, II, 1904, p. 15, este descrisă medalia specificându-se că a fost bătută în argint și aramă. Apoi medalia este menționată în articolul gen. Gr. Constandache, *Medaliile și decorațiunile militare românești*, comunicare prezentată în cadrul celuiului Congres de numismatică și arheologie, ținut la București în anul 1933, fiind menționată existența ei în colecția Muzeului Municipal.

lui Barbu Știrbei: mantou de purpură dublat de hermină, încoronat cu boneta princiară; înăuntru se află scut de format compozit, încoronat și flancat de cei doi lei conturnați, avind în gheare buzduganul și spada în poziție oblică. În interiorul scutului tăiat, despicat în talpă, apare în primul cartier acvila cruciată și încoronată a Țării Românești, cu aripile larg deschise și ținind în gheare (la dextera spada, la senestra buzduganul) atributele puterii. În al doilea cartier se află armele de familie pe azur, șevronul Bibeștilor de argint, avind la bază o stea cu șase ruze tot din argint. În ultimul cartier se află stema personală a domnitorului: pe argint, o carte deschisă de aur, plasată oblic, tricolorul apare pe fascia tripartită ce desparte cîmpul superior de cele inferioare.

Rv. + DOMN STĂBILITOP A TOATĂ ȚĂPA POMANEASKĂ, legendă circulară, continuarea celei de pe avers, în centru: HENTPU/ DESTOINIE/III OS PDIE/1831. Deasupra în triunghi ochiul lui Dumnezeu, înconjurat de raze, dedesubt o ramură de stejar unită printr-o panglică cu una de palmier.

Medalie AR, cu toartă, Ø 35 mm, 17,5 g.

Din legenda de pe revers, cuvintele pentru *destoinicie* și *osîrdie*, ne arată că ea avea scop să fie conferită celor ce se distingueau prin merite și servicii aduse țării și domnitorului.

Pînă în prima jumătate a secolului al XIX-lea, domnitorii țărilor române, (neexistînd un sistem de decorații naționale), confereau celor ce le făceau servicii, titluri de boierie, danii de moșii, privilegii etc., sau primeau ei, din partea suveranilor străini diferite obiecte (tabachere, medalioane din metale prețioase) și distincții, pentru relațiile strînse cu țara respectivă (lucru ce îl întîlnim și mai tîrziu).

Considerăm medalia „Pentru destoinicie și osîrdie” (din care cunoaștem numai două exemplare²) un proiect, o încercare de instituire a unei decorații românești de către Barbu Știrbei, înaintea demersurilor făcute de Alexandru Ioan Cuza pentru conferirea Ordinului Unirii.

Cercetările efectuate la Arhivele Statului din București pentru perioada domniei lui Barbu Știrbei, și mai ales pentru anii 1850—1851, la care adăugăm volumul de Documente privitoare la Știrbei Vodă publicat de N. Iorga în anul 1905, nu ne-au dat nici un indiciu legat de împrejurările bătălii acestei medalii, nu am găsit nimic referitor la comandarea ei, unde sau de cine a fost executată.

Situația de dependență a țărilor române față de Imperiul otoman sau mai precis împrejurările în care se afla Țara Românească după înfrîngerea revoluției de la 1848 explică comandarea în secret a acestei medalii,

² În afara exemplarului de mai sus, mai cunoaștem unul aflat în inventarul Cabinetului Numismatic al R. S. România, dar perforat.

care reprezenta de fapt o manifestare de independență și suveranitate din partea lui Barbu Știrbei, numit domnitor prin Convenția de la Balta Liman din anul 1849.

Domnitorul Barbu Știrbei încă de la începutul domniei a manifestat o atitudine contrarevoluționară mult mai aspră decât Grigore Ghica, domnul Moldovei. El nu a permis emigranților de la Brussa să se reîntoarcă în țară, încearcă însă o serie de reforme pe plan economic și administrativ dat fiind stadiul de dezvoltare social-economică la care ajunseseră Principatele Române. Astfel, în anul 1850 îl vedem îmbrățișând un proiect pentru înființarea unei Bănci Naționale cu capital prusian,⁴ în anul 1851 înființează Școala de arte și meserii de la Pantelimon,⁵ iar în 1852 se inaugurează clădirea Teatrului Național din București, începută în anul 1845 și s-a terminat amenajarea grădinilor Cotroceni și Cișmigiu⁶; tot la București în anul 1853 ia ființă prima moară cu aburi (moara Assan) iar în 1856 este cunoscută convenția încheiată de Barbu Știrbei cu Maximilian Haber pentru construcția unei căi ferate Orșova-Brăila.⁷ După reînstalarea sa la domnie, în septembrie 1854, Barbu Știrbei încearcă o reabilitare în fața opiniei progresiste din țară și străinătate, cu scopul însă de a fi reales domn.

În septembrie 1857 el este ales deputat în Divanul ad-hoc,⁸ devenind susținător al Unirii, fapt pentru care a fost ales în ianuarie 1859 și deputat în Adunarea Națională, reprezentând județul Vilcea⁹. Rămâne însă până la sfârșitul vieții un conservator, se manifestă împotriva reformelor radicale.

Încercarea lui Barbu Știrbei de a institui o decorație românească și încercarea de a bate monede divizionare din bilon (fapt cunoscut din lucrarea lui Thibault-Lefebvre „Etudes diplomatiques et économiques sur la Valachie ed. 2, Paris, f. a., p. 222) rămâne o manifestare de independență și suveranitate din partea sa.

Credem că această medalie a fost făcută după evacuarea trupelor de ocupație rămase în principate din anul 1848, și anume în perioada ce a urmat lunii aprilie 1851. De asemenea, este posibil ca ea să fi fost executată de același gravor care a făcut și monedele divizionare; putea fi bătută la Berlin sau Viena, unde Barbu Știrbei, împreună cu domnitorul Grigore Ghica, se va retrage în octombrie 1853.

⁴ N. Iorga, *Mărturiile istorice privitoare la viața și domnia lui Barbu Știrbei Vodă*, București, 1908, p. 361.

⁵ *Istoria României la date*, București, Edit. enciclopedică română 1971, p. 197.

⁶ *Istoria României*, vol. IV, București, Edit. Academiei, 1964, p. 228.

⁷ N. Iorga, *op. cit.*, p. 407.

⁸ *Ibidem*, p. 689.

⁹ *Ibidem*, p. 670.

**Une médaille inédite
remontant à 1851,
appartenant à la collection
du Musée d'Histoire
du Municipie Bucarest**

RÉSUMÉ

Dans la collection de médailles du Musée d'Histoire du Municipie Bucarest, il y a une médaille d'argent, remontant à 1851 et intitulée «Pour adresse et zèle».

On considère cette médaille un essai du monarque Barbu Știrbei de créer une décoration roumaine, précédant les démarches du monarque Alex. I. Cuza, de conférer «L'ordre de l'Union».

Le but de la médaille «Pour adresse et zèle» était celui d'être conférée à ceux qui se distinguaient pour services apportés au pays et au monarque.

L'essai de Barbu Știrbei de créer une décoration roumaine ainsi que celui de battre des monnaies divisionnaires constitue une manifestation d'indépendance et «souveraineté».